

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПАТУ ПРИМА СРПСКО-КРАЉЕВСКА

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА И СВЕ ПОШТЕ У СРБИЈИ

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ ЗА ЦЕО ОВАЈ САЗИВ:

ЗА СРБИЈУ . . . . . 5 ДИНАРА

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ТОЛИКО ИСТО С ДОДАТКОМ ПОШТАРИНЕ

УРЕЂУЈЕ СЕКРЕТАР СКУПШТИНСКИ
РАНКО ПЕТРОВИЋ

БРОЈ 14

ПЕТАК 2 ЈУЛА 1893

ГОДИНА III

17 САСТАНАК
23 јуна 1893 у Београду

ПРЕДСЕЛАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК,

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР,

Станојло Вукчевић

(НАСТАВАК)

(О општ. царинској тарифи).

Димитрије Ђирковић — Ја мислим, да би требало да се то и овде помене. Чим се породи сумња да неке старе ствари могу пренети какву заразу, која влада у месту од куд се оне доносе, не треба их пуштати.

Министар народне привреде Раша Милошевић — Ја имам још да додам, да је појам речи „стари“ релативан. Што је једном старо, то може другом да изгледа и ново, и онда у таквим случајима где има разлога посумњати да су извесне ствари заразне, оне се могу забранити, па биле и нове. Ја се сећам да је једном г. министар финансија забранио увоз памука т. зв. „модена“ из санитарских разлога и с тога, што није било назначено од куд се он из ког места доноси. Дакле према санитарским законима, кад год се посумња у заразност неких ствари, оне се одмах могу вратити натраг.

Министар финансија М. Вујић — Оно што предлаже г. Ђирковић овде нема места у овом закону. То је санитарским законом предвиђено, и према томе закону све се ствари могу забранити, које могу бити штетне по здравље људи. Тако н. пр. по том закону и вино, које је прављено и по здравље штетно, може се забранити да се у земљу увози. То су санитарске мере, које су санитарским законом предвиђене и потпуно осигуране, и с тога нема места овде да се додаје оно што тражи г. Ђирковић.

Потпредседник — Претрес је свршен. Ко је за то, да се овај чл. XIII прими онако, како га је известилац прочитао, тај нека седн, ко је том противан нека устане? (Сви седе) — Објављујем да је Скупштина усвојила чл. XIII

Известилац чита чл. XIV (стр. 67).

Вукашин Петровић — У овоме члану стоји, да су ови предмети ослобођени од сваке царине, али не стоји тај услов, који би требало да стоји, да се ови предмети *узајамно* ослобођавају у пограничном саобраћају. С тога ја бих био мишљења, да се на крају првог става чл. 14 додаду ове три речи, „на основу узајамности“ те да он гласи овако: „У по-

граничном промету на 10 километара од границе слободни су од плаћања царине и обртне порезе на основу узајамности“ (и даље долазе поједине тачке) За тим у тачки д) да се она реч „узајамно“ изостави. Може бити да има разлога друге природе, али разлога финансијске природе нема да дозволимо државама, које се с нама граниче да се ослободе царине у пограничном саобраћају, да њихови становници прелазе слободно у нашу земљу ако оне то не дозвољавају и нашим грађанима. Према томе, држим, ако се хоће у овом закону да допусти узајамно ослобођење од царине, о чему се говори у тачки д), онда та узајамност ослобођавања од царине, треба да се распростре на све тачке, а ако је тако, онда треба то нагласити одмах у почетку 1 става чл. 14.

Министар финансија Михаило Вујић — Сигурно да г. Вукашин Петровић није приметио да је та реч „узајамно“ пометнута у првом ставу; она је случајно при штампању изостала, али ми у финансијском одбору поправили смо први став чл. 14 и дометнули ту реч „узајамно“, а тако је тај став г. известилац прочитао. Ми смо у финансијском одбору тако ствари схватили, као што и г. Вукашин жели, да тих олакшица може бити под условом реципрочности. На пр. ако се ми обвезујемо према Бугарској да чинимо те олакшице, онда тражимо да и она нама то исто чини. Не би имало никаква смисла, да се ми обавезујемо да другоме чинимо олакшице, а ми од њихове стране тога да немамо. Баш кад би било и у буквалном смислу таквог наређења штетног по интересе целе земље не би га требало вршити.

Што је напоменуо г. Вукашин, да узајамно ослобођавање од царине у пограничном саобраћају, нема финансијских разлога, а не зна вели ако има разлога друге природе, имам ово да напоменем, па и јесу нас руководили разлози друге природе, а то је што има наших грађана, који имају имања на пограничним местима наше отаџбине, а имају имања и преко границе. То су тако звана двовласна имања. Ми смо овом одредбом ишли на то да нашим грађанима на граници, који имају таква, двовласна имања неправимо тешкоће кад они иду на своје њиве преко границе, и у оном случају кад се са алатима и својом стоком враћају натраг. Ако Бугари не би хтели да чине олакшице њима нашим грађанима, који раде преко наше границе нећемо ни ми чинити њиховим. На послетку нас се не тиче, хоће ли Бугари својим грађанима чинити те олакшице, ми смо ради да те олакшице учинимо нашим грађанима, и ето, то нас је руководило да унесемо овакву одредбу у овај члан.

Потпредседник — Пошто нико не тражи реч, објављујем да је претрес свршен. Ко је за то, да се чл. 14 прими са додатком, који је у одбору извршен нека изволи седети, а ко је противан нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила једногласно чл. XIV.

Пошто XV чл. има много тачака, то ћемо решавати тачку по тачку.

Известилац прочита први став чл. XV и прву тачку (стр. 6.).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прву тачку? (Прима). —

Известилац — Прочита тачку другу (стр. 6).

Потпредседник — Прима ли Скупштина проч. тач. 2? (Прима).

Известилац прочита тачку трећу (стр. 7).

Потпредседник — Прима ли Скупштина проч. тач. 3? (Прима).

Известилац прочита тачку четврту (стр. 7).

Потпредседник — Прима ли Скупштина проч. тач. 4? (Прима).

Известилац прочита тачку 5 (стр. 7).

Потпредседник — Прима ли Скупштина проч. тач. 5? (Прима).

Известилац прочита тач. 6 (стр. 7).

Петар Павловић — Кад је већ раније у уговору са Аустро-Угарском учињена једна неправда, да наши Београђани кад иду у Земун не плаћају никакву обртну порезу, него могу преносити ствари за личну своју потребу, то бих био мишљења да се ова такса од 0.25 дин. на декларацији повећа на 1.50, те да се у неколико стане на пут, да наши Београђани не вукују и ситнице у Земуну.

Министар финансија Михаило В. Вујић — Ја на ову примедбу г. Пере Павловића могу само оволико да одговорим, да је у уговору са Аустро-Угарском ова такса утврђена и да ми не можемо сад од ње одустати.

Потпредседник — Прима ли Скупштина тачку 6? (Прима).

Известилац прочита тач. 7 (стр. 7).

Потпредседник — Прима ли Скупштина тачку 7? (Прима).

Известилац прочита тач. 8 (стр. 7).

Димитрије Ђирковић — У предлогу министровом ова 8 тач. гласи: „Статистична такса 10 пара од сваке експедиције“. Ја бих молио г. известивоца да ми објасни шта је руководило финан. одбор, да ову тачку измени, да она сад овако гласи: „5 пара од једног колета робе или комада, а ако је више онда по 2 паре.“ Узмимо господо овај пример. Један трговац има 10000 комада летова. Летве се могу сматрати као колета и зар је сад право да тај трговац на сваку летву сем прве плати по 2 паре статистичне таксе. И узмимо господо друге какве производе и еспале, који коштају тако исто јевтино, зар би било право, да се на свако колето таквог производа плаћа по 2 паре таксе, то је онда још једна царина. С тога молим за објашњење г. известивоца, да ми каже, шта је руководило финан. одбор да мења ову тачку.

Известилац — Ова измена тач. 8 учињена је по споразуму са г. министром финансија. Једна летва неће се узимати као колето, него по објашњењу чланова финан. одбора, рачунаће се овако: н. пр. на дрво, камен, цреп, цигле и у опште предмете, који у групи чине целину и спадају у категорију једноставне робе, рачунаће се такса по кубном метру, а само на ситне предмете, који се рачунају у колета наплаћиваће се ова такса 5 пара од колета.

Димитрије Ђирковић — Овде није ништа ближе о томе казано, и верујте, ако се одређеније не каже, онај који буде таксирао, рачунаће летве у колета. Ја мислим господо, да ову тачку треба усвојити по предлогу министровом, јер ми не можемо сад другу таксу стављати него ону, која је у уговору са Аустро-Угарском утврђена а измену коју је финансиски одбор усвојно треба одбацити.

Министар финансија Михаило В. Вујић — Мени се чини, да је г. Ђирковић на погрешном путу, јер се одмах у

ставу под б) вели: десет пара од хиљаду килограма једноставне робе или кубнога метра. Према томе 10000 комада летова морају се узети као једноставна роба, а то значи да ће се као на једноставну робу наплаћивати такса по тежини од 1000 килограма или од кубног метра. Предвиђено је тачно шта је колето, а шта се мора узети као једноставна роба и наплаћивати такса по тежини. Према томе држим да нема оправдања зебња г. Ђирковића, да може бити оне незгоде, о којој је он говорио.

Потпредседник — Објављујем да је претрес свршен. Стављам на гласање тач. 8. Ко је за то да се тач. 8 прими нека седи, а ко је против нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је тач. 8 усвојена.

Известилац — прочита тач. 9 (стр. 7).

Вукашин Петровић — Ова је тачка нејасно стилизована. Та нејасноћа може учинити, да се и нехотице чине сметње, извозу наше пшенице, било да се она превози на државним скеллама или приватним. Пре свега нејасно је стилизован у овоме, што се вели у њој да ће се наплаћивати скеларина на пловним граничним рекама само онде, где држава мора да држи своје возове. Сад молим вас, ја ћу упитати, да ли се овде може разумети, да ће се наплаћивати скеларина оном трговцу, који се користи државном скелом а да ће се исто тако наплаћивати и оном трговцу, који се не користи државном скелом, него буде превозио своју робу чамцима неког приватног човека, или ако стовари храну у пароброд неког друштва? Ако ће се наплаћивати скеларина и у том случају онда је очевидно, да ће наша пшеница бити јаче оптерећена него по досадашњој тарифи. Истивна извозна је царина сад 25 пара а пре је била 50 пара, али, као што видите, по овој тачки на 100 кгр. плаћаће се 0.40 дин. скеларине и 0.25 извозне царине то је 0.65 дин. По старој тарифи извозна царина је била 0.50 дин., а скеларина 0.15 дин. Дакле добијате истоветну цифру, али не треба заборавити, да ће се по уговору са Аустро-Угарском наплаћивати 25 крајдара више од 100 кгр. за увоз жита. То значи да ће са тих 25 крајдара бити више оптерећено наше жито при извозу. Да би се ово избегло, ја бих предложио, да се овом члану дода, да ће се скеларина наплаћивати само онда, кад држава трговцима доиста услугу чини, и своје возове за пренос употребљује, а иначе да се неће скеларина наплаћивати.

Министар финансија Михаило В. Вујић — Ја имам да изјавим, да сам тако и разумео ову тачку, да ће се скеларина и возарина наплаћивати само онде, где држава доиста услугу чини. Ако мислите, да има бојазни, да се ова тачка може тумачити криво, да се може скеларина наплаћивати, ако се роба и приватним средствима превози, онда да кажемо овако: само онде, на оним местима, где држава возове држи и где држава услугу превозом сама учини, да има права да наплаћује скеларину.

Овом скеларином и возарином по вредности иде се на руку томе, да се олакша извоз нашим производима, који са великим квантумом представљају малу вредност. Том возарином хтели смо да постигнемо, да олакшамо извоз наше хране, каменог угља и т. д.

Тако су сви чланови одбора ову тачку разумели. Ако се бојите, да се то не извитопери, ја нисам противан да се ова тачка стилизује тако, да држава нема права да наплаћује скеларину ако се роба превози приватном скелом, него само у оном случају кад се извози послуже државном скелом.

Сад још хоћу да одговорим г. Вукашину Петровићу на ону његову зебњу, да је овом таксом отежан извоз наших жита.

Ја вам могу, господо, констатовати да је баш учињена олакшица за извоз наших производа. Ове узгредне таксе баш тако су и удешене, да се та олакшица осећа.

Ево како ствар стоји. До сад је плаћано на извоз жита 50 пара кантарине а она је сад отпала, скеларина је плаћана 6 пара и она је отпала. Калдрмина је била 10 пара, а сад се своди на 6 пара. До сада је плаћано на жито свега 76

пара, а сад ће се плаћати 33. Додајте томе и обртну порезу, онда свега 88 пара пређе, а сад ће се плаћати 43 паре, па ћете видети какве су све олакшице учињене извозу жита. Ето тиме хоћемо да накнадимо онај вишак, који је по уговору са Аустро-Угарском њој уступљен. Све су дакле могуће олакшице за извоз жита учињене.

Милан Милићевић — Стоји то, да је до сад наплаћивана возарина и на сопственичке лађе. Ја сам ту плаћао и једва сам умолио министра да ме ослободи плаћања.

Требало би изриком казати да се возарина извршена приватном лађом не наплаћује за државу.

Потпредседник — Ту тачку треба вратити одбору, пошто и министар то прима. Је ли и Скупштина с тим сагласна? (*Јесте*).

Известилац чита тач. 10 (стр. 7).

Потпредседник — Прима ли Скупштина тачку 10? (*Прима*).

Известилац чита тач. 11 (стр. 7).

Вукашин Петровић — Ја бих желео да знам само то: за што се сад овде удара такса по вредности а не по тежини?

Министар финансија Мих. Вујић — Дозволите да на ово питање г. Вукашина одмах одговорим. Разлози су, као што сам већ напоменуо мало час — у томе, што би смо ми хтели да нашим производима а поглавито онима, који су велике тежине а мале вредности, олакшамо извоз на страну: за то смо тако ударили таксу по вредности а не по тежини.

Ви сви знате, да су ти производи: цигла, камен, прен, угљен. Сваки ће лако појмичи, да би оптерећивање ових производа по тежини отежало извоз, а ми смо хтели, да им извоз олакшамо, ослободивши их велике таксе. Иначе, ако се не би тако радило, ови предмети пошто су врло тешки и велике запремине а мање вредности, много би отежали извоз.

Вукашин Петровић — Под питањем је, да ли се баш чини тим поступком олакшица, и по мом мишљењу не чини се олакшица извозу. Узме ли се да се сто килограма пропењује да вреди 16 динара, онда би по овоме плаћали 8 пр. дин., а по досадањем закону плаћало се само 6 пр. дин. Дакле, не верујем да ће се постићи оно, што се хтело, а ставља се велика забуна да се опет установи плаћање по вредности, чега сад нема цигде у царинском закону.

Ја мислим, да се ово понова врати одбору, те да се доскочи и овој незгоди, коју је г. министар напоменуо, у томе што су ти предмети гломазни, тешки и велике запремине.

Министар финансија Мих. Вујић — Ја не видим никакве незгоде у овом изузетку — у овом царњењу по вредности.

Пре свега, при одређењу ове таксе није се имало никаква обзира према државним приходима, јер се ови приходи и не купе за њу, већ за општину. Те таксе простиру се на све предмете, и њих скупља општина, да би могла подићи кеј стоваришта и све оно што је потребно за олакшицу промета. На приговор Вукаш. Петровића опет понављам да се имало поглавито то у виду, да су ови предмети тешки, неспретни, волуминезни и да имају малу вредност, те је се одржало да би се учинила велика олакшица при извозу, кад би се ценили по вредности а не по тежини. Из тих разлога, мислим, да нема потребе да се овај члан врати у одбор.

Милан Милићевић — Ја сам за то, да се овај став о калдрмини сасвим измени, да се не наплаћује калдрмина онде где заиста нема калдрме.

Какви још то разлози могу бити: да се наплаћује калдрмина и онде где калдрме нема! Не, господо, што не треба не треба, а што треба и где има за што, ту нека буде, ту нека се и наплаћује.

Потпредседник — Пошто нико више не тражи реч, то објављујем, да је претрес свршен, за то стављам на гласање: ко је за то, да се тач. 11 прими оваква каква је, нека седи, а ко је против нека устане? — (*Сви седе*).

Објављујем да је примљена тач. 11 и тиме је усвојен и цео чл. XV.

Известилац чита чл. VXI.

Димитрије Ђирковић — Господо, до сад је било те се наплаћивало у царини по 10 дин. у сребру, а преко 10 дин. у злату. Овим се чланом сад тражи, да се плаћа све у злату, а вама је свима познато да ми немамо монете испод 10 дин. у злату. Па кад је немамо, онда ја мислим да се подкусиримо са оном монетом, коју имамо.

И ја бих молио г. министра, да прими по моме предлогу, да остане онако, као што је и било, јер оно што немамо у земљи, ја мислим да не треба ни тражити.

Ту ће онда благајници, који наплаћују таксе, имати доста да шпекулишу од ажије, а наши извозачи и увозачи биће оштећени и вињени, ако овако остане.

Мин. финансија М. Вујић — И ја знам исто као и Ђирковић, да ми немамо монету златну испод 10 дин. Но имамо много дугова на страни, које морамо плаћати у злату, и то је разлог, који је утицао да ово остане, али при свем томе и ради олакшице и трговине, немам ништа против да остане стара одредба, по којој да се до десет динара плаћа у сребру.

Димитрије Ђирковић — Ја сам написао свој предлог, и он гласи:

„Царина и све остале таксе (трошарина, монополи и споредне таксе као и пореза на обрт) до десет динара плаћа се у сребру а преко десет динара у злату.

Но ко захте да веће суме преко десет динара плати све у сребру плаћа ажију према највећем курсу, што га је злато имало у прошлом месецу.“

Молим г. известноца да га прими.

Известилац — Примам га.

Димитрије Димовић — Ја бих имао код овог члана да приметим то, што се тиче обртне порезе, за коју се тражи да се у злату наплаћује, ја налазим, да је то неправично. Кад се обртна пореза наплаћује на свима државним касама у сребру, за што онда да се у царини наплаћује у злату. У приликама, где један трговац има да плати већу суму обртне порезе, ту би правили велику разлику, кад они морају још и скупу ажију на злато да плаћају.

С тога да се обртна пореза и у царинарницама наплаћује у сребру.

Министар финансија Мих. Вујић — Не бих се могао сложити са оним разлозима које је г. Димовић изнео. Нећу да износим тај разлог, да ако би наплаћивали то у сребру, да би онда морали куповати злато, са те тачке нећу да говорим, него ћу само да напоменем да то користи и нашим економно политичким интересима. Ми обртну порезу на увоз не наплаћујемо у земљи него на царинарницама. Кад ми наплаћујемо царину и узгредне таксе на сав увоз у земљу, онда је и са свим наш економно политички интерес да не чинимо олакшице при увозу, него да наплаћујемо и порезу на обрт у злату. Овде пак у земљи од грађана наших ми ћемо наплаћивати обртну порезу и даље у сребру, а при увозу са стране наплаћиваћемо у злату. То је са свим оправдано.

Стојан Станковић — Кад је већ г. министар пристао на подкусување до 10 дин., ја немам шта више да кажем, само бих хтео, да обртна пореза буде у сребру. Наши трговци плаћају за извоз српских производа при царинарници све државне терете у злату, па ако им се не олакша бар што год, онда ће тиме шкодити и нашој производњи домаћој.

С тога сам за то, да се обртна пореза плаћа у сребру, јер су трговци оштарењени нашим и аустријским ђумруком.

Димитрије Димовић — Господин министар ме је рђаво разумео. Ја нисам казао да није право, што се у земљи наплаћује у сребру, него није право, што се у царинарницама наплаћује у злату, кад се у земљи наплаћује у сребру.

Потпредседник — Пошто нико више не тражи реч, објављујем да је претрес свршен. Предлог Д. Ђирковића при-

мно је и г. министар. Предлог г. Дим. Димовића није потпо-
могут, те према томе о њему не може бити говора. С тога
стављам на гласање, ко је за то да се члан 16 са допуном
г. Дим. Ђирковића прими, нека седи, ко је против нека устане:
(*Сви седе*). — Објављујем да је усвојен члан 16 са допуном
г. Ђирковића.

Извештај чита чл XVII

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани члан
17? (*Прима*).

Извештај чита чл. XVIII

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани чл.
18? (*Прима*).

Извештај чита члан XIX

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани чл.
19? (*Прима*).

Јели вољна Скупштина да продужимо и даље рад? (*Није*)
Онда данашњу седницу закључујем, а идућу заказујем за сутра
у 8 часова пре подне.

На дневном реду биће: бирање два саветника и продужење
данашњег дневног реда.

(Састанак је трајао до 1 час. по подне).

18 САСТАНАК

24 јуна 1893 у Београду

ПРЕДСЕДАВАЛИ НАЈПРЕ ПРЕДСЕДНИК,

Никола П. Пашић

А ЗА ТИМ ПОТПРЕДСЕДНИК,

Димитрије Катић

СЕКРЕТАР,

Љуб. Јоксимовић

Почетак у 8¹/₂ часова пре подне.

Присутна су била сва г. г. министри сем војног и иностр. дела.

Председник — Скупштинска је седница отворена. —
Изволте чути протокол седмнаестог састанка.

Секретар Станојло Вукчевић прочита.

Председник — Има ли ко од госпде посланика да
примети што на састав протокола?

Димитрије Димовић — Ја нисам казао, да се изостави
обртна пореза, него да се не наплаћује у злату.

Председник — Стављам на гласање. Усваја ли Скуп-
штина прочитани протокол? (*Усваја*). —

Изволте чути молбе и жалбе.

Секретар Љ. Јоксимовић чита

М. Кратохвал, марвени лекар из Крушевца; Стеван Миш-
ковић, цариник из Врања; и Петар Дрваревић, цариник на
Рашкој: — моле да им се уваже извесне године службе;

Суд општине Горњо-Ступањске (у ср. жупском); и се-
љани из Белог Потока (у ср. врачарском) — моле да се ко-
ристе државном шумом;

Милица Лазаревић, удова из Београда, моли за пензију
њеног сина, пок. Лазара;

Сељани из Русне (у ср. нишком) моле да земљиште, које
у другој општини имају, буде преведено у њихову општину;

Грађани из Доброг Поља (у ср. власотиначком) моле да
се одобри њихов премер земљишта;

Никола Кркић, кафеџија из Крушевца, моли за исплату
реквизиције;

Лазар Стевановић, берберин из Гроцке, моли за дозволу,
да другима хируршке услуге може чинити; и

Јован Поповић из Трстеника; Мијат Филиповић из Ве-
лике Врбнице (у ср. расинском); Благоје Смиљковић из Доњег
Степоша (у ср. расинском); Николо Миловановић из Венчана
(у ср. колубарском); Риста Гавриловић, бив. механиџија из
Београда; и суд општине Бресничке (у ср. љубињском) — жале
се на поједине земаљске власти;

Председник — Прочитане молбе и жалбе, упућују се
одбору за молбе и жалбе. —

Изволте чути једну молбу за одсуство.

Секретар чита:

Народној Скупштини

Због слабости у мојој фамилији, тражим одсуство 10 дана
23 Јуна 1893 год.
у Београду

Благоје Божић,
посланик

Председник — Одобрава ли Скупштина тражено од-
суство? (*Одобрава*). —

Госп. потпредседник дао је два дана одсуства Нико-
дију Милетићу.

Сад приступамо избору 2 саветника. Избор ће бити за
свакога по себице. На место г. Алимпија Васиљевића канди-
дати су: Радован Милетић и Велимир Тодоровић.

Молим госпду контролоре гласања, Ст. Новаковића и
Јона Јовановића, да заузму своја места.

Сад приступимо избору.

Секретар прозива посланике.

После гласања

Председник — Изволте чути резултат гласања. Гла-
сало је свега 100 посланика. Од тих гласало је 90 за г. Ра-
дована Милетића, 3 за г. Велимира Тодоровића а 7 је гла-
сало празним листама. Према томе изабрат је г. Радован
Милетић.

Радован Милетић — Хвала нека је, господо, Њего-
вом Величанству Краљу, који ме је својим благоволењем кан-
дидовао за државног саветника. Хвала нека је вама — Народ-
ној Скупштини, која ме је удостојила овог великог поверења.
— Ја ћу свој труд управити тако, да вршећи своју дужност
послужим часно Отаџбини и Краљу. (Чује се: живео!)

Председник — Сад приступамо избору другог савет-
ника, на место г. Димитрија Голубовића. Кандидати су, г. г.
Алекса Спасић и Светомир Николајевић.

Секретар прозива посланике.

После гласања

Председник — Изволте чути резултат гласања. Гла-
сало је свега 99 посланика, од којих је гласало за г. Свето-
мира Николајевића 68, за г. Спасића 1 а 30 их је гласало праз-
ним листама. Према томе изабрат је г. Светомир Николајевић. —
Сад приступимо продужењу претреса о општој царинској
тарифи.

Изволте чути г. известиоца.

Извештај Андра Парађанин — Тачка 9 члана XV,
која је враћена у одбор исправљена је и гласи овако:

„Калдрмина се наплаћује по закону о калдрми од 25
октобра 1870 године, али се плаћања калдрмине ослобођавају
ови артикли: камен, угаљ и цигла.“

Потпредседник — Стављам на гласање прочитану измену.
Прима ли Скупштина прочитану измену? (*Прима*). —

Изволте чути даље.

Извештај чита: одељак I *Артија* (стр. 1 и 2).

Потпредседник — Пошто нико не тражи реч, стављам
на гласање: ко је за то, да се прими одељак I нека седи, ко
је противан нека устане? (*Сви седе*). — Објављујем да је
Скупштина усвојила одељак први.

Извештај чита: одељак II, Баштовански и пољски про-
изводи (стр. 2.).

Димитрије Ђирковић — Овде је стављена царина на хмељ 60 дин, од 100 килгр. Ми те биље немамо у нашој земљи, међутим она је веома потребна за наше индустријалце — пиваре и с тога ја бих био зато да се мељ ослободи увозне царине како би наши индустријалци — пивари могли конкурисати са страним произвођачима, јер кад они плате 60 дин. од 100 килограма, онда они неће моћи да издрже страну конкуренцију.

Ја мислим, дакле, да ми треба да ослободимо хмељ и с тога што се он у нашој земљи не производи и што се врло тешко негује, јер му је потребно 6—7 година па да се до плода дође, а наш свет неће толико да чека.

Ја бих молио 10 посланика да ме у овоме предлогу потпомогну, те да се хмељ ослободи од увозне царине. (*Помажу га*).

Милан Милићевић — Не стоји разлог г. предговорника, јер ми можемо у Србији производити хмељ и кад га дакле можемо производити, онда баш и треба оптеретит увоз хмеља, те да се он и у нашој земљи производи, те на тај начин натерати наше произвођаче да га гаје а не да буду овако лени као до сада. С тога сам ја за то да остане по предлогу.

Министар финансија Мих. В. Вујић — Молим вас, господо, по уговорној тарифи није ово предвиђено. Сад колику би ми тарифу предвидели, толико би се и наплаћивало, међу тим налазим, да разлог пиварске индустрије да се хмељ ослободи царине не би био довољан, с тога ја држим да треба оставити увозну царину како је предвиђено.

Михаило Поповић — Земље земљорадничке и сточарске, као што је наша земља, кад се налазе у суседству са индустријском земљом, као што је Аустрија, неће моћи да се развију до индустријског ступња својим slabим капиталима и радом све донде, докле им се не помогне и од стране државе. Опасност од великог страног капитала и савршнијег рада толико је велика, да су ту мала и државна средства, да подигну индустрију, ако не би још дошао у помоћ и патриотизам самих потрошача.

Не стоји оно, што г. министар каже, да се овде помаже само пиварска индустрија, јер ова индустријска грана стоји у вези са земљорадничком граном. Ми сви знамо да се пиво израђује из нашег јечма, а сем тога познато нам је да свако произвођаче, у колико је ближе између произвођача сировине и њихова прерађивача, у толико и сировине имају повољнију цену.

Према томе, кад ми подижемо ту грану производње — пиварство — и учинимо да се у нашој земљи јечам вине троши, учинићемо да пијаце за наш јечам буду веће и ближе произвођачу и тиме смо помогли наше произвођаче, који се баве производњом јечма. Јечам би добио повољнију цену, јер би отпао трошак на преносна средства, а то је непосредна корист нашег земљорадника.

Мени се чини, господо, да не би било добро прописивати никакву царину и са овог разлога, што би се могло наћи пута и начина не само да се државна каса не опшети, него да још удвоји своје приходе, само кад би ми променили име том приходу. И заиста има начин, на који се то може да изврши и који је тако прост, да не треба много размислити, па да човек дође до убеђења да је он практичан корисан.

Кад већ оптеретимо хмељ са 60 динара ми ћемо учинити то, да наши произвођачи теже конкуришу странцима, који израђују пиво. Према ономе, што сам мало пре казао, поред пивара ту губи и онај произвођач јечма. Ако би збиља наше финансије тражиле ту жртву и од наше индустрије, и од произвођача јечма, онда можемо ту жртву дати, али на овај начин: укинемо царину од 60 динара што се тражи на хмељ и метнимо то у другу групу н. пр. у трошарину, и тиме би учинили то, да ону суму прихода, што смо предвидели од царине добијемо од трошарине. А како имамо права по уговору да на оне стране производе, који се и у нашој земљи производе ударимо онолику исту трошарину, колико и на наше производе, ми смо тиме нашли пута да оптеретимо и страном пиво, вашта по уговору царином нисмо имали права, и тиме би учинили да се и увећа приход државни два

пут, што ће плаћати и они странци, који по уговору нису могли да плаћају у облику царине. А учинив то, ми бисмо створили и повољнији положај нашег индустријалца према страном, у толико што би и странац на овај начин био оптерећен са 60 динара на хмељ прерађен у пиво. Дакле, према свему овоме што сам казао, ја налазим да наши и привредни и финансијски интереси траже, да ако се не усвоји прво, да се усвоји ово друго. За сада ја бих предложио: да се усвоји предлог г. Ђирковића.

Министар финансија Мих. Вујић — Ја сам отио укратко казао, мислећи, да ћете се и сами сетити, да има једна тачка, у општем наређењу, која даје право Министру финансија, да може увозну царину или са свим скинути или олакшати, у интересу наше домаће индустрије, на оне артикле, који се прерађују код нас, дакле, на извесне сировине или полу фабрикате, који долазе са стране; дакле стоје отворена врата министру, да у интересу потпомагања наше домаће индустрије, може увек, кад год нађе за подесно, да ту увозну царину мења, или смањи или са свим скине.

Дакле то овлашћење треба да имате на уму. Питање је само, хоћемо ли да се ставимо на то гледиште, да узаконимо у општој царинској тарифи за сва времена, да је хмељ у опште слободан од сваке царине. Ја не налазим да би то било корисно, да се то узакони за свагда. Може бити, да ће доћи потреба, да се и наплаћује. Не знам како стоји то, да ли има могућности да се код нас подигне производња хмеља, али ако има могућности, зар не би наступила та потреба да се каже: та баш у интересу потпомагања производње хмеља, хајде, да заштитимо нашу производњу. Видите, дакле, како то може да се окрене. Најзад, за државну касу то не би био осетан губитак, и ако би био у питању интерес ове пиварске индустрије, ја мислим да неће бити ни једног Министра финансија, који неће учинити олакшице. Али налазим, да је корисно да остане ова теориска мера у општој тарифи, према неуговорним земљама због извесних артикла које могу наступити. Узмимо нпр. да нас Бугарска почне мучити, ударајући царину на наше артикле, па зар ми да будемо везани и да оставимо то слободно. Дакле општа тарифа треба да има једну одређену стопу, у случају царинског рата, какав може да наступи. С тога гледишта ја мислим, да не би било zgodно и подесно, па најзад и политички да ми узаконимо да не може бити никакве царине увозне, јер је дата могућност, да се у интересу потпомагања индустрије може скинути свака царина. Ја мислим, да би требало да остане оваква једна општа законска мера за све случајеве, које не можемо предвидети унапред, и с тога гледишта ја сам био за то да није згорег да остане ова тарифа.

Лаза Илић — Господо, има још једно гледиште, које ја хоћу са своје стране да напоменем, а које говори у прилог томе, да треба потпомоћи пиварску индустрију у земљи, и које ме је руководило да устанем да говорим за предлог Димитрија Ђирковића. То гледиште у овоме је: што, као што вам је познато, услед филоксере, махом су затрвени виноград у нашој земљи, а сем тога на место вина све више маха предузимају фабрицирана вина и шпиритозна пића и ракије. С тога гледишта треба да потпомогнемо пиварску индустрију, те да се на место фабрицираних вина и ракије код нас употребљује пиво. Како дакле са гледишта економног, тако и са гледишта здравственог имамо разлога да потпомогнемо ову производњу. Јер, кад смо дошли до тога, да смо остали без вина, онда мислим, да треба потпомоћи производњу пива као лакшег пића, пре, него што ћемо учинити да се код нас и даље доносе талијанска и солунска вина и да се све више справљају ракије. Из ових разлога требало би да се потпомогне предлог Дим. Ђирковића, те да се тиме учини олакшица пиварској производњи у нас.

Димитрије Ђирковић — Ја знам да постоји једна одредба, да министар финансија зарад потпомагања индустријских предузећа може допустити да се на извесне предмете царина може спустити па и са свим скинути. Ја верујем господину министру, да би он учинио оно, што је мало пре рекао, али узмимо да може доћи други министар, па да не допусти ту

олакшицу. Дакле, ако би остало овако, онда би зависло од његовог расположења, да ли ће то да учини или не. Зашто седити министру, да он располаже како хоће, кад ми можемо законом да установимо ту олакшицу зарад развијања индустрије. Ја мислим, кад смо овде на окулу да ми треба да учинимо оно, што налазимо да ће бити добро за нашу земљу.

Рапа Нинић — Господо, овај предлог нема места. Кад смо све наше артикле оптеретили, онда је сасвим умесно ово, што је министар предложио. И ја бих био, не само за ово него још више да се удари и да буде 100 динара на 100 кила. Ова је ствар луксузна, коју употребљују само господа и великаши, и не би било праведно, да то ослободимо од царине.

Михаило Косовљанин — Господо, кад је поштовани посланик Дим. Ђирковић изнео предлог, да се хмељ ослободи од царине, ја сам збиља сматрао да ће се његов предлог прихватити одмах без дебате. Али, кад то није било, и кад су извесна господа говорила о тој ствари и износила да се не слажу с тим предлогом, онда сам ја сматрао за дужност и потребу да говорим о овом предлогу.

Хмељ потребује нарочиту климу, подесно земљиште за производњу, он се врло тешко негује, за њ треба великих жртава да се учине и велика стрпељивост па да се дочека онај резултат, који треба да буде и који се жели од њега. У земљама, где се хмељ почиње култивирати, ту и државе и поједине општине и поједине корпорације па чак и поједини грађани помажу ту култивацију. Не стоји то, што посланик г. Милићевић каже, да се може код нас с успехом производити. Ја нећу да спорим да то не може да буде, али свакако један приватан човек не може то урадити, јер треба великих жртава да поднесе и опет би мучно до тражених резултата дошао. Српско пиварство треба да има такав хмељ, који ће моћи да конкурише страном. Аустрија није хмељ ставила у уговорну тарифу, што је њој потпуно право: хоће ли се на њ ударати 60 динара, или 160 или 200 динара царине, јер у колико се више на њ царине удари, тим је боље за њу. Она ће нам тада место сировина, место хмеља слати готов фабрикат пиво. Ми имамо доста јаку пиварску индустрију и треба да је одржимо и потпомогнемо, јер она може постати и извозна; пиво се може извозити за стране земље као Бугарску, Турску и т. д. Пиварска индустрија тешко је везана са земљорадњом. Вама је без сумње познато, господо, да у пољопривредну индустрију спадају ове индустрије: машинарство, пиварство и шећерство. Као што се види, ове су гране индустрије са свим подесне за нашу земљорадничку земљу. И према томе ми треба да не губимо из вида пиварску индустрију, пошто је она за нас веома корисна.

Не стоји то, што посланик г. Рапа Нинић каже, да пивари троше само 3000 килограма јечма и неколико хиљада литара воде да то смешају, смузају и тиме је пиво готово и тако лаким начином долазе до великог богатства. Ствар стоји овако: српска пиварска индустрија троши годишње на 4.000.000 кгр. јечма, држим да је то велика сума за наше садање прилике. Још кад се узме и та околност у обзир, да један пивар, тражећи што бољи еспап, плаћа јечам и много скупље, плаћа сваку стотину кила скупље по 2 динара и више, док један житарски трговац, који га извози на страну, плаћа га по обичној пијачној цени и нема рачуна више да га плати. Према овоме ја мислим, да разлози г. Нинића сасвим оглађају пошто пиварство доноси велике користи и нашој пољопривреди.

Што се тиче говора господина министра финансија, који вели за се плаши, ако би ми хмељ ослободили од царине, да не би он после неколико година долазио из Бугарске у нашу земљу. Ја мислим да тој плашњи нема места, ево зашто. Кад би наше пиво заштитили трговачким уговором тако да га просто забравимо да се оно са стране никако не може увозити, ја бих тада први био за то, да се на хмељ удари царина не 60 дин., не 100 дин., већ 500 динара царине, те да се и он са стране не доноси, већ у земљи производи. Али кад то

у уговору није предвиђено, не смемо сада на хмељ царину ударати.

У одборском извештају и у самоме предлогу ослобођен је дој, масл, и т. д., сировине, које су потребне за прерађивину салуна, ја против тога немам ништа, тако је требало и да буде, али кад је то урађено на томе месту, онда ми треба да водимо рачуна и о пиварској индустрији, те да дође и она до јевтинијих сировина, до јевтинијег хмеља. Русија је ударила 50 рубаља царине на 100 кгр. хмеља, али то је она учинила тек тада, када је претходно заштитила пиварску индустрију, онда можемо забранити да се и сировине не могу са стране уносити у Србију, или ако се хоће да се увозе а да се на њих плаћа велика царина као што је случај у Русији и другим земљама.

Потпредседник. — Пошто више нико не тражи реч, објављујем да је претрес свршен, Гласаће се прво о предлогу г. Ђирковића који је потпомогнут. Предлог гласи овако: „да се број 22 а) хмељ ослободи од плаћања царине“. Ко је за то да се овај предлог г. Ђирковића прими, нека изволи седети а ко је противан нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина усвојила предлог г. Ђирковића.

Сад ћу ставити на гласање тачку 21 и 22. Ко је за то, да се оне приме као што су прочитане, нека седи, ко је противан нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је и тачка 21 и 22 примљена.

Известилац чита: Одељак „пољски производи“ тачке: 23 и 24 (стр. 2).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „млннарски производи“, тачку 25 (стр. 2).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „Дуван и прерађевине од дувана“, тачке: 26 и 27 (стр. 3).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Ш Вуна и длака. Одељак „вуна и длака у влакну“, тачке: 28, 29, 30 и 31 (стр. 3).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак (Прима).

Известилац чита: Одељак „Предива“ тачке: 32 и 33 (стр. 3).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак (Прима).

Известилац чита: Одељак „тканине“ тачке: 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 и 43 (стр. 3).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: IV Дрво и израде од дрвета и биља одељак „непрерађено“ тачке: 44, 45, 46, 47, 48, 49 и 50 (стр. 4).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак (Прима).

Известилац чита: Одељак „прерађено“ тачке: 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 68, 59, 60, 61, 62 и 63. (стр. 5).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак (Прима).

Известилац чита: Одељак „плетарске израде“ тачке: 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74 и 75 (стр. 6)

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: IV Животиње. Одељак „животиње“, тачку: 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90 и 91 (стр. 7).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „Производи од животиња, у другим одељцима нетаксираним“ тачке: 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100 и 101 (стр. 7).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: VI Јестива и пића. Одељак „Јестива“ тачке: 102, 103, 104, 105, 106 и 107 (стр. 8).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Алкохолна и шпиритуозна пића“ тачке: 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115 и 116 (стр. 8).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: VII Камен, земља и стакло. Одељак „Минерали прости и скупочени сирови“ тачке: 117, 118, 119 и 120 (стр. 9).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „минерали скупочени полурађени.“ тачке: 121, 122, 123, 124 и 125 (стр. 9).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Камен прост, или смеса калва камену подражавана, полурађени и израђени“ тачке: 126, 127, 128, 129, 130 и 131 (стр. 9).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Грнчарија“, тачке: 132, 133, 134 и 135, (стр. 10).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Стакло и стакларија“ тачке: 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142 и 143, (стр. 10).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Метали,“ тачку 144. (стр. 11).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Гвожђе“ тачке: 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151 и 152 (стр. 11).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Справе и алати од гвожђа и челика“ тачке: 153, 154, 155, 156, 157, 158 и 159, (стр. 12).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „олово и цинк“ тачке: 160 и 161 (стр. 13).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Израде од олова“ тачке: 162 и 163 (стр. 13).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Израде од цинка“ тачке: 164 и 165 (стр. 13).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Калај и Британика“ тачке: 166, 167 и 168 (стр. 13).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Бакар“ тачке: 169, 170 и 171 (стр. 13).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Месинг (туч) томбак и бронза“ тачке: 172, 173 и 174 (стр. 14).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Никл и смесе од нијела (ново сребро, паквон, алпака), тачке: 175, 176, 177 и 178 (стр. 14).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Злато, платина и сребро“, тачке: 179 и 180 (стр. 14).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: IX Коже, каучук, гутаперка и мушеме. Одељак „Коже“ тачке: 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192 и 193 (стр. 15).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Каучук и гутаперка“ тачке: 194, 195 и 196. (стр. 16).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Мушеме“ тачке: 197 и 198 (стр. 16).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: X Колонијални и јужни производи Одељак „Воће јужно“ тачке: 199 и 200 (стр. 16)

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Зачинџи“ тачке: 201, 202 и 203 (стр. 16).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Разни јужни производи“ тачке: 204, 205, 206 и 207 (стр. 17).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Шећер“ тачке: 208, 209, 210, 211, 212 и 213. (стр. 17).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „смоле и гуме“ тачке: 214, 215, 216 и 217 (стр. 17.)

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: X Лекарије, хемијски производи и фарбарије. Одељак „лекарије, дроге и хемијски производи“, тачке: 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252 (стр. 17).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Боје“ (непрерађене). тачке: 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263 и 264 (стр. 19).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: XII Уље, маст и масни производи. Одељак „Уље“, тачке: 265, 266, 267, 268 и 269 (стр. 20).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Маст и други масни производи.“ тачке: 270, 271, 272, 173, 274, 275, 276 и 277 (стр. 20).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: XIII Машине, инструменти, научни предмети и оружје, тачке: 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284 и 285 (стр. 20)

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: XIV Памук, кудеља, лан и друга биљна влакна. I Памук. Одељак „влакна“, тачке: 286 и 287 (стр. 21).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? *(Прима)*.

Известилац чита: Одељак „Предива“ тачке: 288, 289, 290, 291 и 292 (стр. 20).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „Тканине и други памучни штофови“ тачке: 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305 и 306 (стр. 21).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: 2 Кудеља, лан и друга биљна влакна. Одељак „влакна“, тачке: 307 и 308 (стр. 22).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „предива (изузев ужарију.“ тачке: 309, 310 и 311 (стр. 23).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „тканине и штофови“ тачке: 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319 и 320 (стр. 23).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „ужарија“ тачке: 321 и 322 (стр. 24).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: XV Свила. Одељак „влакна“ тачке: 323 и 324 (стр. 24).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „предива и жице“ тачке: 325 (стр. 24).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „тканине и штофови“ тачке: 326, 327, 328, 329, 330 и 331 (стр. 24).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: XVI Накити и ситнице. Одељак „накити“, тачке: 332, 333, 334, 335, 336, 337 и 338 (стр. 25).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „вештачко цвеће“ тачке: 339, 340 и 341 (стр. 325).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „Шик у жици и предиву“, тачке: 342, 343 и 344 (стр. 25).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: Одељак „ситнице“, тачке: 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366 и 367 (стр. 25).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: XVII шивена и плетена роба и везови.

Одељак „одело и сва остала шивена роба“ тачке: 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392 и 393 (стр. 29).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: одељак „обућа“ тачке: 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408 и 409 (стр. 31).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак (Прима).

Известилац чита: XVIII отпади тачку 408 и 409 (стр. 32).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани одељак? (Прима).

Известилац чита: „општа примедба“ (стр. 32).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитану општу примедбу? — (Прима).

Известилац чита: „извоз“ „I баштовански и пољски производи“, тач. 1, 2, 3 и 4 (стр. 33).

Тома Војичић — Молим вас, господо, да станемо мало код првога броја овога одељка где се говори о извозној царини на суве шљиве и пекмез. Одбор и сам у своме извештају признаје да је пређе била царина на суве шљиве 75 пара а да је сада два пут увећана. Он вели, да је прибавио податке од меродавних трговаца да наше суве шљиве ту увећану царину могу да поднесу. Трговци, купци шљива не могу сами бити меродавни, да се царина на суве шљиве може два пут повећати, већ су за то меродавни и наши произвођачи сувих шљива. Трговци знају само за спекулацију и ништа друго. Ја држим кад би оволика царина на суве шљиве остала добили би само трговци а произвођачи наши били би још више оптерећени поред свију оних посредних и непосредних дажбина, које са сувим шљивама морају да издрже, док их на пијацу не извезу.

Прво, док наши произвођачи на пијацу изнесу суве шљиве, морају да издрже две кантарине, а кад дођу у варош и ту шљиве издрже и општинску кантарину, а кад се извозе у иностранство, опет се плаћа једна кантарина.

Све ово не плаћају трговци него плаћају наши произвођачи; они плаћају обе кантарине; они плаћају и обртну порезу и њима се удара на њихове суве шљиве. Па кад се удара на њихове суве шљиве, ја мислим онда, да одбор не треба, да дозволи, да се то све на произвођача удара, него да остане онако, као што је и пре била царина на извоз сувих шљива.

Дакле влада, па и држава треба да теже за тим, да се што мања извозна царина удара на суве шљиве наше, што се извозе у иностранство. Ја мислим, а и остали, који се бавимо сушењем шљива, да не би требало да се плаћа царина више од 1 дин. па за то и предлажем: *да у првом броју на суве шљиве и пекмез на извоз у место 1½ дин. плаћамо царину 1 дин.* Ја мислим, да је ово овде довољно, да ће многи производи и произвођачи наши бити заштићени при извозу у иностранство.

Ја молим 10 посланика, да ме потпомогну у овом предлогу (Потпомаже га довољан број посланика).

Милан Милићевић — Ја не знам какви разлози могу бити да ми оптерећујемо царином наше производе за извоз. Треба знати да ми нисмо сами, који производимо и продајемо суве шљиве. Треба знати да на пештанској пијаци долазе босанске шљиве и да се оне тамо доносе без икакве царине. Међу тим, док наши трговци извезу суве шљиве на пештанску пијацу, ми их поред разних других царина оптерећујемо и овом царином, и онда разуме се наш трговац не може продати суве шљиве све донде, док на пештанској пијаци има босанских шљива. Према томе знам, да би овом извозном царином ми отежавали извоз сувих шљива и с тога сам за предлог г. Томе Војичића.

(Наставиће се)